

Kopja Informali ta' Sentenza

MALTA

QORTI TA' L-APPELL

**S.T.O. PRIM IMHALLEF
VINCENT DE GAETANO**

**ONOR. IMHALLEF
ANTON DEPASQUALE**

**ONOR. IMHALLEF
ALBERT J. MAGRI**

Seduta ta' l-10 ta' Ottubru, 2003

Appell Civili Numru. 1241/1994/1

Michael Borg

vs

**Andrew M. Calascione, James Arrigo u
Michael P. Calascione, bhala Diretturi,
ghan-nom u in rapprezentanza tas-Socjeta`
Marina Milling & Grain Handling Company Limited**

Il-Qorti:

Rat l-att ta' citazzjoni pprezentat fl-allura Qorti tal-Kummerc illi permezz tieghu l-attur, wara illi ppremetta illi huwa jahdem bhala *watchman* mas-socjetà konvenuta; illi fil-perjodu bejn id-19 ta' Frar 1979 sal-10 ta' Mejju 1993, huwa rrenda s-servizzi tieghu bhala *watchman* lis-socjetà konvenuta ghall-total ta' sittin (60) siegha fil-gimgha, b'dan ghalhekk li oltre l-erbghin (40) siegha normali, huwa hadem ghoxrin (20) siegha *extra* jew bhala *overtime* a beneficciu tal-istess socjetà konvenuta; illi huwa thallas biss a bazi tas-sighat normali bhala *forty hour week* mis-socjetà konvenuta, u ghalhekk huwa ghad baqghalu jigi kkompensat u jithallas mis-socjetà konvenuta ghal ghoxrin (20) siegha fil-gimgha *extra* jew *overtime* li huwa hadem u rrenda bhala *watchman* bejn l-istess perjodu tad-19 ta' Frar 1979 sal-10 ta' Mejju 1993, a beneficciu tal-istess socjetà konvenuta; illi nonostante l-fatt illi skond il-*Collective Agreement* iffirmit *inter alia* mis-socjetà konvenuta u mill-*Hotels, Restaurants and Food Workers Section* tal-*General Workers Union* (bhala rapprezentanti tal-haddiema) hemm stipulat is-sighat ta' xoghol ta' *watchman* huma *an average week of forty hours* (Para. 12) u wkoll f'paragrafu 10 tal-istess hemm stabbiliti r-rati illi bih jigi mhallas l-istess numru ta' sighat *extra* jew *overtime*, l-istess socjetà konvenuta baqghet inadempjenti u ma hallsitx lill-attur il-kumpens lilu dovut ghas-servizzi minnu resi lis-socjetà konvenuta bhala *watchman*, konsistenti tali servizz f'ghoxrin (20) siegha *extra* fil-gimgha u in excess tal-*forty hour week*, ghall-perjodu bejn id-19 ta' Frar 1979 u l-10 ta' Mejju 1993; u illi l-istess socjetà konvenuta baqghet inadempjenti nonostante l-ittra ufficjali tat-22 ta' Novembru 1993 u 16 ta' Frar 1994, u ghalhekk l-attur kien kostrett jistitwixxi din il-procedura; talab ghaliex dik il-Qorti m'ghandhiex: 1 Tiddikjara u tiddeciedi illi l-attur fil-perjodu bejn id-19 ta' Frar 1979 u l-10 ta' Mejju 1993 hadem total ta' sittin (60) siegha fil-gimgha, b'dan ghalhekk li hadem bhala *watchman*, u rrenda s-servizzi tieghu bhala tali, mhux biss ghall-erbghin (40) siegha fil-gimgha bhala *average forty hour week* stabbilit fil-*Collective Agreement* (li tagghom thallas), izda ghoxrin (20) siegha ohra fil-gimgha *extra* jew bhala *overtime*, u ghalhekk l-istess socjetà konvenuta ghandha thallas jew tikkompensa lill-attur ghall-istess ghoxrin (20)

siegħa fil-gimgha *extra* jew bhala *overtime* li l-attur irrenda bhala servizz tiegħu bhala *watchman* a beneficcju tas-socjetà konvenuta u dan għall-perjodu premiss li s-socjetà konvenuta baqgħet sal-lum ma hallsitx lill-attur, u dan occorrendo bir-rati stabbiliti fl-istess *Collective Agreement* għal *overtime*; 2. Tillikwida occorrendo permezz ta' periti nominandi, l-ammont ta' kumpens dovut mis-socjetà konvenuta lill-attur għal ghoxrin (20) siegħa *extra* fil-gimgha li l-attur hadem u offra s-servizzi tiegħu bhala *watchman* a beneficcju tas-socjetà konvenuta għall-perjodu bejn id-19 ta' Frar 1979 u l-10 ta' Mejju 1993, occorrendo a bazi tar-rati dwar *overtime* kif stabbilit fl-istess *Collective Agreement* u wkoll a bazi tal-*Cost of Living Increases, Bonuses* u zieda fir-rati applikabbli għas-siġat maħduma bhala *overtime* applikabbli fiz-zminijiet tal-perjodu bejn id-19 ta' Frar 1979 u l-10 ta' Mejju 1993; 3. Konsegwentement tikkundanna lis-socjetà konvenuta thallas lill-attur dik is-somma li tigi likwidata *ai termini* tat-tieni domanda ta' din ic-citazzjoni rapprezentanti l-kumpens dovut lill-attur mis-socjetà konvenuta, għas-servizzi resi mill-attur bhala *watchman* għal ghoxrin (20) siegħa *extra* fil-gimgha (oltre l-erbghin (40) siegħa bhala *basic forty hour week* għall-perjodu bejn id-19 ta' Frar 1979 u l-10 ta' Mejju 1993, a beneficcju tal-istess socjetà konvenuta, u dan peress li s-socjetà konvenuta hallset biss lill-attur għal *average forty hour week*, u baqgħet inadempjenti u ma hallsitx lill-attur għall-istess premissi ghoxrin (20) siegħa *extra* jew *overtime* fil-gimgha għall-perjodu premiss; bl-ispejjez inkluzi dawk tal-ittri ufficjali tat-22 ta' Novembru 1993 u tas-16 ta' Frar 1994 u bl-imghax legali mid-dati rispettivi sal-effettiv pagament u b'riserva ta' kull azzjoni ulterjuri kompetenti lill-attur kontra l-istess socjetà konvenuta ngunta personalment għas-subizzjoni;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata ta' l-attur u l-lista tax-xhieda relativa;

Rat in-nota ta' eccezzjonijiet tal-konvenuti nomine illi permezz tagħha eccepew l-infondatezza tad-domandi attrici billi:

Kopja Informali ta' Sentenza

- (a) kontrarjament ghal dak allegat fl-att tac-citazzjoni l-attur ma kienx kopert bil-kondizzjonijiet tal-*Collective Agreement* li hu maghmul bhala l-bazi ta' l-istanza odjerna, u;
- (b) f'kull kas, it-talba ghal hlas tinsab preskritta; Salvi, jekk ikun il-kas, eccezzjonijiet ohra;

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuti nomine, guramentata mill-konvenut James Arrigo, u l-listi tax-xhieda u tad-dokumenti relativi;

Rat is-sentenza tal-hamsa (5) ta' Ottubru, 2000 illi permezz taghha l-Prim Awla tal-Qorti Civili ddecidiet hekk: "... filwaqt li tilqa' l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni a tenur ta' l-artikolu 2147 (C) tal-Kap 16 tilqa' t-talbiet attrici a bazi ta' likwidazzjoni arbitrio boni viri fl-ammont ta' Lm1,500 (elf u hames mitt lira Maltin) u tikkundanna ghalhekk lis-socjeta' konvenuta li thallas lill-attur dan l-ammont. Il-kap ta' l-ispejjez jigi sopportat nofs bin-nofs (50:50) bejn il-partijiet, l-interessi jiddekorru mid-data ta' din id-decizjoni sal-hlas effettiv";

u dan wara illi kkunsidrat hekk:

"... li f'din il-kawza l-attur qiegheed jitlob li jithallas ammont 'da liquidarsi' minghand is-socjeta' konvenuta riferibbilment ghal ghoxrin (20) siegha extra fil-gimgha li huwa hadem bhala 'watchman' a beneficciu tal-istess socjeta' bejn id-19 ta' Frar 1979 u l-10 ta' Mejju 1983 [*recte*: 1993].

"Illi mill-provi m'hemmx dubbju li bhala fatt irrizulta li s-sieghat ta' xoghol reklamati mill-attur hadimhom tabilhaqq. Tant hu hekk li kien hemm inkontri bonarji bejn l-'employers' tieghu u l-attur, permezz ukoll ta' medjaturi, biex jintlahaq ftehim bonarju li però finalment ma ntlahaqx. Huwa minnu li kemm dawna l-inkontri kif ukoll l-offerta ta' elf lira (Lm1,000) li saret min-naha tas-socjeta' konvenuta nzammu u saru minghajr pregudizzju però fl-istess waqt il-bazi ta' l-inkontri kienet proprju dovuta ghall-fatt innegabbli li s-servizzi de quo kienu jmorru 'l hinn minn dak ikkontemplat fil-'Collective Agreement' milhuq bejn is-

socjetà konvenuta u l-haddiema tas-socjetà kif rapprezentati mill-General Workers Union.

“Per via ta’ nota ta’ eccezzjonijiet, is-socjetà konvenuta ssollevat zewg ‘ostakoli’ ghat-talbiet attrici: li l-‘Collective Agreement’ citat mill-attur mhux applikabbli għall-attur u li f’kull kaz it-talba attrici kienet preskritta bid-dekorriment ta’ sena a tenur ta’ l-artikolu 2147 tal-Kodici Civili.

“Il-Qorti, wara li ezaminat bir-reqqa l-provi kollha prodotti m’hijiex tal-fehma li l-attur irnexxielu jipprova li l-‘Collective Agreement’ - Dok. A - kien applikabbli wkoll għalih, apparti l-fatt li skond is-socjetà konvenuta kien hemm ‘Collective Agreement’ iehor applikabbli se mai għall-haddiema fid-divizjoni li magħha kien jahdem l-attur, għalkemm hawn ukoll il-kategorija ta’ ‘watchman’ ma kienix inkluzi. Il-kumpanija Marina Milling & Grain Handling Co. Ltd. (il-kumpanija konvenuta) - jghidu l-konvenuti nomine - kienet tmexxi zewg divizjonijiet separati: dik tal-‘grain handling’ u dik tal-produzzjoni tad-dqiq. Il-‘Collective Agreement’ citat mill-attur kien ikopri biss l-impjegati mas-sezzjoni tad-dqiq u mhux ukoll dawk addetti għall-‘grain handling’ li fosthom kien hemm l-attur.

“Illi l-fatt li kien hemm zewg ‘Collective Agreements’ johrog mhux biss mix-xhieda tal-konvenuti imma anke minn dik prodotta mill-attur. Hekk, per eżempju, xehed John Mansueto, Segretarju, Taqsima Lukandi, Ristoranti, u Ikel tal-General Workers Union (fol. 86 - 96). Dan ix-xhud ighid (fol. 89 tal-process) li lilu kien:

‘irrizultalu illi Michael Borg, għallinqas hekk qalet il-kumpanija wkoll, kien qieghed jahdem fil-parti tal-Grain Handling, li skond ‘il-kumpanija’ u skond mill-istess ftehim kollektiv kien jirrizulta illi l-grad ta’ watchman ma kienx indikat ...’ (sottolinear tal-Qorti).

“Bil-maqlub, imbagħad, skond ix-xhud, il-grad ta’ ‘watchman’ kien inkluz fil-ftehim kollektiv l-iehor. Id-domanda allura terga’ tqum: ma’ min sewwa sew kien impjegat l-attur? Din il-prova ovvjament riedet issir mill-attur. L-aktar li wasal però l-attur kien li huwa kien gie

originarjament impjegat bil-fomm direttament mis-Sur Calascione (ara xhieda attur a fol. 164) fejn ighid hekk:

'Jiena nikkonferma illi l-kumpanija illi kienet thaddimni u thallasni skond il-ftehim verbali illi jien kont ghamilt mas-Sur Calascione meta huwa impjegani.'

“Mela dan ifisser li bhala kondizzjonijiet ta' impjieg dawn kienu regolati b'dan il-ftehim verbali u mhux bil-ftehim kollettiv. Il-konvenuti nomine xehdu mbaghad fis-sens li l-attur qatt ma kien impjegat mas-sezzjoni tad-dqiq imma mal-‘Grain Handling’. Xhieda bhal dik moghtija minn Joseph Spiteri, production manager, jikkwalifikaw l-impjieg ta' ‘watchman’ maghmul mill-attur bhala wiehed li kien jaqa' taht zona indeterminata (‘a grey area’).

“Illi inoltre jirrizulta li l-istess Union li kienet qeghda tirraprezenta l-interessi tal-haddiema membri taghha, f'dan il-kaz il-General Workers Union, kienet anke kitbet lill-avukat ta' l-attur - ara ittra datata l-20 ta' April 1994 - a fol. 97 tal-process - Dok JMZ fejn hemm car u tond - l-ittra inkitbet mis-Sur John Mansueto, ix-xhud surreferit li, *'I fail to understand the term 'alleged Collective Agreement' or your objective in this regard.'*”

'For your benefit please note that a further agreement exists between the G.W.U. and M.M.G.H.Ltd., but which is irrelevant to your client's case since it provides for conditions of employment to grades which exclude 'watchmen'. (sottolinear tal-Qorti).

“Din il-Qorti ghalhekk ma tistax tifhem kif l-attur baqa' jippersisti li huwa kien intitolat li jigi kkunsidrat bhala li kien jaqa' taht il-ftehim kollettiv citat minnu. Minbarra dan, hemm imbaghad min-naha l-ohra, ix-xhieda ta' Michael Calascione, Technical Director, li xehed li l-attur ma kien jaqa' taht ebda wiehed miz-zewg ftehim kollettiv (fol. 150) u x-xhieda ta' Maurice L. Petrococcino, li kien ic-Chairman responsabbli ghall-magni tad-dqiq, fejn jghid kategorikament li l-attur ma kienx impjegat fuq il-magna tad-dqiq (fol. 207). Bil-fatt li l-attur kien jaghmel ghasa ukoll f'zona li kienet tappartjeni lis-sezzjoni tad-dqiq ma

jfissirx b'daqstant li huwa allura sar impjegat ta' din is-sezzjoni. Il-provi prodotti juru kjament xort' ohra. Jigi, fl-ahharnett, osservat li kull meta l-attur, fil-premessi tal-att tac-citazzjoni jirreferi ghall-'Collective Agreement' li suppost kien japplika ghalih u ghall-pretensjoni tieghu juza dejjem il-kwalifika ta' 'occorrendo'. F'kull kaz jirrizulta li dan il-ftehim kollettiv ma japplikax ghall-attur.

“Illi ghalhekk jifdal biss il-pretensjoni ta' servizzi moghtijin mill-attur lill-kumpanija konvenuta. Hawn ukoll però tinqala' l-kwistjoni dwar x'kellhom ikunu proprjament il-kondizzjonijiet tax-xoghol u hlas relativi bejn il-kontendenti kif dawn jemergu mill-ftehim verbali milhuq bejn l-attur u s-Sur Calascione. Il-provi hawn huma skarsi. Hemm imbaghad l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni ai termini ta' l-artikolu 2147 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta sollevata mill-konvenuti nomine. L-attur, permezz tal-legali tieghu, insista li dan l-artikolu ma kienx japplika ghalih billi, fost argumenti ohra, huwa kien jithallas bil-gimgha u se mai kellha tapplika l-preskrizzjoni kwinkwennali trattandosi ta' 'a contract of service'. Din il-Qorti qieset dina l-eccezzjoni u hija tal-fehma li l-artikolu 2147 subartiklu (C) japplika ghall-kaz in ezami, li allura jfisser li f'kull kaz it-talba attrici kienet ukoll cirkoskritta ghal zmien sena billi z-zmien kollu precedenti kien preskritt. Illi tenut kont tal-fatt li fl-istess perjodu ta' xoghol il-kumpanija konvenuta kienet waslet fi ftehim ma' kategoriji ohrajn ta' haddiema li rizultaw f'sieghat anqas ta' xoghol u billi jidher li l-attur thalla skopert minn tali beneficci, jidrilha li jkun gust u xieraq li l-attur jinghata ukoll kumpens li b'xi mod jirrispekkja dak li gie moghti lill-haddiema ohrajn fis-setturi l-ohra. Dan dejjem però entro il-limitu ta' sena ta' xoghol minhabba l-preskrizzjoni. Tenut kont ta' kollox ghalhekk, u arbitrio boni viri, din il-Qorti qeghda tillikwida per saldu tal-pretensjoni attrici s-somma ta' elf u hames mitt lira Maltin (Lm1,500), b'riflessjoni ukoll fuq il-kap ta' l-ispejjez li ghandu jigi sopportat nofs bin-nofs bejn il-partijiet kontendenti.”

Rat ir-rikors ta' l-appell ta' l-attur illi permezz tieghu, ghar-ragunijiet fih esposti, talab illi dina l-Qorti "... joghgobha tbidel is-sentenza [appellata] ... kollha b'dan illi

Kopja Informali ta' Sentenza

tirrespingi l-eccezzjonijiet tas-socjetà konvenuta filwaqt li tilqa' it-talbiet attrici kif dedotti fic-citazzjoni, bl-ispejjes taz-zewg istanzi kontra s-socjetà konvenuta appellata;

Rat ir-risposta tas-socjetà konvenuta appellata illi permezz taghha, ghar-ragunijiet hemm esposti, issottomettiet illi s-sentenza appellata hija gusta u timmerita konferma, bl-ispejjes kontra l-attur appellant;

Trattat l-appell;

Ezaminat l-atti tal-process;

Ikkunsidrat:

Illi l-aggravji ta' l-attur kontra s-sentenza appellata huma tnejn, u cioè:

1. fi kliem ir-rikors ta' appell, "... illi l-ewwel Qorti waslet ghall konkluzzjoni zbaljata meta ddecidiet illi dan [il-*collective agreement* illi fir-rikors ta' appell tieghu l-attur jindika bhala 'Dok A'] ma kienx applikabbli ghall-attur ...";
2. illi l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni *ai termini* ta' l-artikolu 2147(c) tal-Kodici Civili avanzata mis-socjetà konvenuta kellha tigi respinta;

Ikkunsidrat:

Illi, qabel xejn u ghall-finijiet ta' precizjoni, dwar l-ewwel aggravju ta' l-appellant ghandu jinghad illi mill-atti processwali ma jirrizultax illi giet esebita kopja ta' xi *collective agreement* illi giet markata bhala 'Dok A'. Fil-fatt, jirrizulta illi l-attur esebixxa biss zewg (2) kopji ta' l-istess *collective agreement* illi huma dawk markati bhala 'Dok RP' (fol. 16 sa 44) u 'Dok X' (fol. 55 sa 83). Dina l-Qorti qed tikkonsidra illi kull riferenza ghall-*collective agreement* 'Dok A' fir-rikors ta' appell u fis-sentenza appellata - billi anke fis-sentenza appellata ssir riferenza ghall-*collective agreement* 'Dok A' - fir-realtà hija riferenza ghall-imsemmija dokumenti 'RP' u 'X';

Ikkunsidrat:

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-ewwel aggravju ta' l-appellant kontra s-sentenza appellata jammonta ghal sottomissjoni illi l-ewwel Qorti ghamlet apprezzament u evalwazzjoni skorretti tal-provi prodotti. Dina l-Qorti, wara illi ezaminat il-provi kollha prodotti, senjatament id-depozizzjonijiet tax-xhieda John Mansueto u Maurice Petrocchino, hija tal-fehma illi l-apprezzament u evalwazzjoni ta' l-istess provi maghmula mill-ewwel Qorti huwa korretti u illi, konsengwentement, hija ukoll korretta l-konkluzjoni relativa raggjunta mill-ewwel Qorti illi l-*collective agreement* 'Dok RP' jew 'Dok X', invokat mill-attur, ma japplikax ghall-istess attur;

Illi, ghalhekk, l-ewwel aggravju ta' l-attur appellant ma jistax jintlaqa';

Ikkunsidrat:

Illi, qabel ma tikkonsidra t-tieni (2) aggravju ta' l-attur appellant, dina l-Qorti trid taghmilha cara illi, wara illi ezaminat kemm il-premessi u kemm it-talbiet ta' l-att ta' citazzjoni in ezami, hija taqbel ma' dak illi ssottomettiet is-socjetà konvenuta fl-ewwel (1) eccezzjoni taghha (fol. 10), u cioè illi "... l-attur ma kienx kopert bil-kondizzjonijiet tal-Collective Agreement li hu maghmul bhala l-bazi ta' l-istanza odjerna" (sottolinear ta' dina l-Qorti);

Ladarba - kif inghad waqt il-konsiderazzjoni ta' l-ewwel aggravju - hija korretta l-konkluzjoni ta' l-ewwel Qorti illi l-imsemmi *collective agreement* ma japplikax ghall-attur, u ladarba dan il-*collective agreement* "... hu maghmul bhala l-bazi ta' l-istanza odjerna", l-ewwel Qorti kellha tichad it-talbiet attrici minghajr ma tikkonsidra l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni sollevata mis-socjetà konvenuta;

Isegwi minn dak illi intqal fil-paragrafu ta' qabel dan illi t-tieni (2) aggravju ta' l-attur kontra s-sentenza appellata ma jistax jigi konsidrat;

Ikkunsidrat:

Illi huwa kwazi superfluwu illi jinghad illi, ghalkemm, kif inghad fil-penultimu paragrafu, l-ewwel Qorti kellha tichad

Kopja Informali ta' Sentenza

it-talbiet attrici, dina l-Qorti hija prekluzata milli tirrevoka dik il-parti tas-sentenza appellata illi permezz taghha intlaqghu it-talbiet attrici "... a bazi ta' likwidazzjoni arbitrio boni viri fl-ammont ta' Lm1,500 ..." u s-socjeta' konvenuta giet kundannata thallas dan l-ammont lill-attur, u dana peress illi s-socjeta' konvenuta mhux talli ma appellatx, anqas incidentalment, minn dina l-parti tas-sentenza talli, fir-risposta taghha ghall-appell ta' l-attur, kif già inghad, issottomettiet illi s-sentenza appellata hija gusta u timmerita konferma;

Ghal dawn il-motivi:

Tiddeciedi billi tichad l-appell ta' l-attur u billi tikkonferma s-sentenza appellata;

Tordna illi l-ispejjez ta' din l-istanza jigu sopportati kollha mill-attur.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----